

[Fr. Andersen (Holbæk A.)]

Jeg saa maa sige, afspejler sig gennem de Krav, der er stillet til det offentlige Styre, til Kommunerne, og hvis vi maaler dette, saa godt som det nu en Gang lader sig gøre paa Baggrund af det foreliggende Materiale med Hensyn til, hvad det har kostet af Penge, saa viser det sig, at det er meget betydelige Tal, der her fremkommer. Jeg har taget mit Udgangspunkt med Hensyn til Stigningen i Antallet af Motorkøretøjer i Tallene for 1914. Vi kan se paa Statistikken over Kommunernes Vejudgifter i 1914 og derefter se, hvorledes det stiller sig i Aaret 1928.

Jeg maa her indskyde, at saaledes som Tallene er stillet op i „Statistisk Aarvog“, maa jeg mene, at man har medtaget Udgifter til Kloakanlæg, saaledes at de opstillede Tal ikke nøjagtigt angiver de virkelige Udgifter til Gader og Veje; men dette er jo ligegyldigt i Henseende til Sammenligningen, idet det samme naturligvis gælder om de for Aaret 1928 anførte Tal. Tallene viser nu, at Københavns Kommune i 1914 havde en Udgift til Gader og Veje paa 1 738 000 Kr., Frederiksberg en Udgift paa 425 000 Kr., Provinsbyerne tilsammen 1 980 000 Kr., Sognekommunerne 3 202 000 Kr., og Amterne havde en Udgift paa 2 936 000 Kr. Hvis vi nu tæller de her nævnte Beløb sammen for at se, hvor store de samlede Udgifter til Gader og Veje var for 15 Aar siden, ser vi, at det bliver rundt regnet et Beløb paa 10¼ Mill. Kr.

Ser vi saa paa Tallene for det sidste Aar, 1928, viser det sig, at Københavns Kommunes Udgift er vokset til 5 567 000 Kr.; Frederiksberg har en Udgift paa 2 578 000 Kr., Provinsbyerne 9 213 000 Kr., Sognekommunerne 19 637 000 Kr. og Amtskommunerne 23 551 000 Kr., eller i alt et Beløb paa rundt regnet 60½ Mill. Kr. Der er altsaa sket en Stigning i Kommunernes Udgifter paa dette Omraade fra 10¼ Mill. Kr. op til 60½ Mill. Kr.

Nu ved jeg naturligvis, at naar man vil fremhæve denne vældige Forøgelse i Kommunernes Udgifter til Gader og Veje, maa man ogsaa tilføje, at der til Gengæld gennem Beslutninger af Rigsdagen, ved Vedtagelse af Love om Motorafgifter, er tilflydt Kommunerne store Indtægtsbeløb, som de ikke før havde. Men alligevel er der i hver

eneste Kommune her i Landet betydelige Opgaver, som er uløste, og det overvejende, fordi man ude i Kommunerne i økonomisk Henseende ikke har kunnet overkomme at løse Opgaverne. Det kan siges, tror jeg, hvis man vil udtale sig i al Almindelighed, at saaledes som Forholdet har ligget paa dette Omraade i de senere Aar, kan det vel nogenlunde gaa for Amterne, men ikke for Kommunerne i Almindelighed og navnlig ikke for Sognekommunerne. Og her er det, jeg synes, at det foreliggende Lovforslag er formet paa en saadan Maade, at der vil kunne ydes en overordentlig værdifuld Hjælp til en nødvendig Indsats paa det her nævnte Omraade.

Hvis vi ser paa Udstrækningen af Landeveje og Landevejsgader, altsaa det, der i alt væsentligt henhører under Amterne, saa har disse Landeveje og Landevejsgader her i Landet en samlet Udstrækning paa 7 587 km, 3 028,7 km paa Øerne og 4 558,4 km i Jylland. Og det kan vel siges, at man i ret betydeligt Omfang har taget fat paa Opgaverne med Hensyn til disse Landeveje og Landevejsgader. Men vi faar heller ikke gennem de lige nævnte Tal et Overblik over, hvorledes Stillingen er med Hensyn til Opgavens Omfang her i Landet. Det Sted, hvor det skorter, og hvor der skal tages fat, er Sognevejene og Bivejene. Disse Veje har her i Landet en Udstrækning af 43 364 km, fordelt med 13 955 km paa Øerne og 29 403 km i Jylland. Det er paa disse Biveje og Sogneveje, Arbejdet skal udføres i den kommende Tid, og det er her, Loven vil kunne yde en overordentlig betydningsfuld Indsats.

Jeg vil med disse Bemærkninger paa det allerbedste anbefale Forslaget til hurtig Fremme og Vedtagelse, idet jeg dog sluttelig skal gøre nogle ganske faa Bemærkninger til de enkelte Paragraffer.

I § 1 angives, hvilke Kommuner der kan komme i Betragtning, og der nævnes Amts-, Købstad- og Sognekommuner. Jeg vil gerne, idet jeg har en Foranledning til at spørge om det, have en Udtalelse for, om jeg opfatter Paragraffen rigtigt, naar jeg forstaar den saaledes, at dens Bestemmelser — hvad der ogsaa vil være det naturligste — tager Sigte paa alle Landets Kommuner, saa at ogsaa Hovedstadskommunerne, Københavns Kommune o. s. v.,